

*Žinių visuomenės
prioritetai po 2013 metų:
išmoktos pamokos ir
parengiamieji veiksmai*

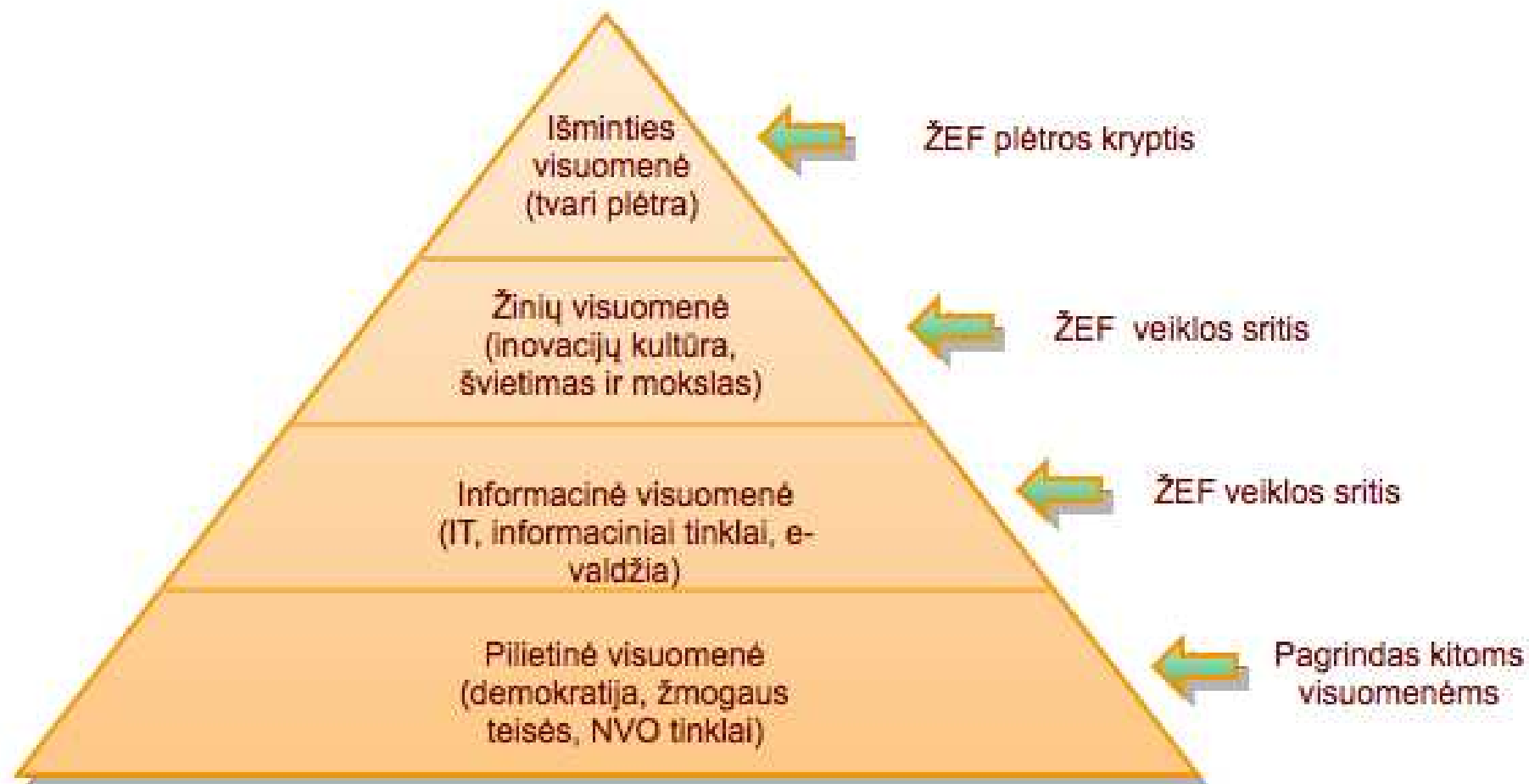
Edgaras Leichteris
Žinių ekonomikos forumas

2011 m. lapkričio 8 d.

Ž I N I Ų
EKONOMIKOS
FORUMAS

ŽEF ir žinių visuomenė

Kodėl viskas yra susiję ?

Pilietiškumas ir demokratija

Pagrindas kūrybiškumui, inovacijoms, dialogui

Realiai neparemta sritis nei 2004-2006, nei 2007-2013, nes per daug abstrakti, neaiški ir miglota. Tačiau šios nesėkmės vaisiai atsispindi imitaciniuose projektų rezultatuose, poveikio nebuvime, biurokratiname persidirbime.

Lietuva2030 “sumani visuomenė” – kūrybiška, inovatyvi, atsakinga, aktyvi – pagrindas viskam, todėl neišjudinus SF 2014-2020 pinigais didelės visuomenės dalies – rezultatai bus formalūs ir niekiniai.

Kol kas tai supranta tik norvegai, šveicarai, Sorosas ir pan.

Informacinė visuomenė

Gaunanti ir besidalinanti informacija

Horizontalusis prioritetas, dėl savo horizontalumo besiblašantis tarp ministerijų ir praradęs horizontalumą IVPK priskyrus Susisiekimo ministerijai. Tačiau SM geri strateginiai gebėjimai gali šią sritį išplėtoti ir sustiprinti, jeigu tik bus surastas dialogas su kitomis ministerijomis ir partneriais.

ES 2020 daug dėmesio. IVPK turi daug tęstinių projektų. Ko labiausiai trūksta – sinergijos, išgryninimo, sugebėjimo suvaldyti ir suderinti kietą dalį su minkšta. Ir kitų ministerijų projektais.

Žinių visuomenė

Besimokanti, mokslioji, turinti ir panaudojanti žinias

Taip pat turi tapti horizontaliu prioritetu. Nesvarbu kokiais raktiniais žodžiais tai bus pavadinta: inovacijos, kūrybiškumas, MTEP ar pan.

Lietuva 2030 sumani visuomenė ir sumani ekonomika perėmė ES madingą “sumanumo” sąvoką, bet savo esme mažai kuo skiriasi nuo žinių. Žinojimas savo stiprybių ir silpnybių, gebėjimas sumaniai specializuotis atkartojami ir ES 2020. Tačiau nesvarbu kas bus deklaratyviame tekste, jeigu nebus vertybių (formuojamų per kultūrą) ir kvalifikacijos (formuojamos per švietimą) – nebus žinių visuomenės, o jei nebus verslumo dedamosios – tai nebus ir žinių ekonomikos.

Darni plėtra

Siekis, idealas, partnerystė, kvalifikacija, suvokimas

Darni plėtra dažnai suvokiama tik per aplinkosauginę prizmę. Žinių ekonomikos forume suvokiame ją kaip galvojimą apie ateities kartas, išmintį, kompleksinius sudėtingus sprendimus. 2014-2020 m. turi gimti bent keletas pilotinių projektų, kurie sujungtų sumanią visuomenę, ekonomiką ir valdžią (Lietuva2030).

Mokslas 2030 įžvalgoje – darni plėtra su darnia valdžia, visuomene, švietimo ir mokslo sistema – prioritetas.

Keiskime požiūrį

Finansuojame ne dabarties problemų sprendimą, o STRUKTŪRINIUS pokyčius

NE “parama”, O “investicija”

NE “veiklos rodikliai”, O “poveikio rodikliai”

**NE “rezultatų finansavimas”, o “procesas” IR “rezultatų”
(naujos grantų schemos procesų išjudinimui)**

NE “idėjų KONKURSAI”, o “IDĖJŲ konkursai”

**NE “skaitmeninis raštingumas”, o “bio, nano, kultūrinis,
technologinis ir t.t.”**

Infrastruktūra NE “rezultatas”, o “priemonė pasiekti”

Regioninė ir socialinė plėtra

Nuo žuvies dalinimo prie žvejojimo įgūdžių

Dabartiniuose pasiūlymuose dėl regioninės plėtros, socialinės plėtros gausu užprogramuotų nesėkmių. Skurdo, o ne augimo filosofija, nepakankamas naudojimas technologijomis socialinėms problemoms spręsti, žema visų dalyvių kvalifikacija programuoja tradicinius sprendimus tradicinėms problemoms.

Keletas gerų perėmimui pvz. Iš Europos: “aktyvi senatvė”, “žinių regionai”, “gyvenimo laboratorijos”, “daugiafunkciniai bendruomenių centrai”. Inovatyvioms idėjoms sunku prasibrauti pro “tradicinio” suvokimo filtrą. Viltis: SocMin plėtojama partnerystė ir dialogas.

Žinių ekonomika

Didesnis tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir geresnis strateginis planavimas

Ūkmin – daug teisingų ir gerų priemonių, kurias reikia gryninti ir vystyti, tačiau nepakankamas darbas su projektų srautu ir bendradarbiavimo iniciatyvomis.

ŠMM – daug iniciatyvų iš apačios, bet bandymas viena priemone ar net projektu išspręsti visas ministerijos problemas, sudėtingos ir užpainiotos valdymo schemas.

Slėniai ir atviros prieigos centrai, NKP, JTP ir t.t. – ypatingai svarbios programos, tačiau atitolusios nuo verslo ir pasisukusios į mokslo pusę. 2014-2020 akcentas turi būti į verslą.

Horizontalūs dalykai

Skatinantys tarpsektorinius projektus

Idėjų konkursai (gera IVPK praktika) -> dialogas -> projektų srautas. “Keistų”, netipinių, inovatyvių projektų grantų schemos

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas (slėniai tik užuomazgos)

Valdymo tobulinimas (pinigai ne tik VRM, bet ir FinMin)

NVO, soc. partnerių ir lobistų rėmimo procesiniai grantai, institucijų stiprinimo projektai (visų tarpininkų)

Pasirengimo proceso tobulinimas

Struktūriniais pokyčiams reikia kitokių sprendimų

Inovacijos prasideda kūrybine destrukcija, o baigiasi nuoseklaus konstravimo rezultatu.

Institucinis užs ciklinimas ir ritualinis pasikalbėjimas procesui trukdo, o ne padeda.

Schemų tobulinimui reikia įdėti nemažai darbo. Dalis to darbo turėtų būti kompensuojama. Turi būti resursų atlikti mini tyrimus probleminėse srityse.

Keletas pasiūlymų pradžiai

Norint, kad 2013 m. būtų apie ką kalbėti

2012 m. vasario 1 d. bent 3 ministerijos paleidžia idėjų konkursus “stuburiniams” savo srities 2014-2020 m. projektams atrinkti

2012 m. gegužės 1 d. gimsta bent 3 programų abstraktūs prototipai, kuriose dalyvauja ne mažiau kaip 3 ministerijos (Slėnių programa galėtų būti viena iš jų)

2012 m. rugsėjo 1 d. socialiniai partneriai susirenka į posėdį turėdami minimalius resursus diskusijoms savo organizacijų viduje organizuoti ir pasiūlymams rengti 2012-2013 periodu.